

PROIECT

**Lege
privind statutul minoritatilor nationale din Romania**

Parlamentul Romaniei adopta prezenta lege

**Capitol I.
Dispozitii generale**

Art. 1. Prezenta lege reglementeaza statutul juridic al minoritatilor nationale din Romania.

Art. 2. Minoritatile nationale sunt recunoscute ca factori constitutivi ai statului roman.

Art. 3. Prin minoritate nationala se intelege orice comunitate de cetateni romani, care traieste pe teritoriul Romaniei din momentul constituirii statului modern, numeric inferioara populatiei majoritare, avand propria identitate etnica, exprimata prin cultura, limba sau religie, pe care doreste sa o pastreze, sa o exprime, si sa o dezvolte.

Art. 4. (1) Persoanele apartinand minoritatilor nationale sunt cetateni romani, care isi exprima liber si neingradit apartenenta la o comunitate nationala, sau minori ai caror parinti, ori alti reprezentanti legali au declarat, conform legii, aceasta apartenenta.

(2) Autoritatatile publice au obligatia de a accepta ca atare asemenea declaratii.

Art. 5. Statul recunoaste si garanteaza persoanelor apartinand minoritatilor nationale dreptul la pastrarea, la dezvoltarea si exprimarea identitatii lor etnice, culturale, lingvistice si religioase.

Art.6. Toate persoanele sunt egale in fata legii si sunt indreptatite fara nici o discriminare la protectia egala a acestieia.

Art. 7. (1) Statul incurajeaza spiritul de toleranta si dialogul intercultural si va lua masuri efective pentru promovarea respectului reciproc, intelegerii si cooperarii dintre toti cetatenii, indiferent de identitatea etnica, culturala, lingvistica ori religioasa a acestora, indeosebi in domeniile educatiei, culturii si al

mijloacelor de informare.

(2) Autoritatile publice vor lua masuri corespunzatoare pentru a proteja persoanele care ar putea fi victime ale amenintarilor sau actelor de discriminare, ostilitate sau violenta, datorita identitatii lor etnice, culturale, lingvistice sau religioase.

Art. 8. (1) Orice discriminare sau incitare la discriminare pe criteriul apartenentei la o comunitate nationala atrage raspunderea contraventionala a persoanei vinovate, daca nu intra sub incidenta legii penale.

(2) Nu constituie discriminare, potrivit legii, masurile luate de autoritatile publice sau de persoanele juridice de drept privat in favoarea unei persoane, unui grup de persoane sau a unei comunitati, vizand asigurarea dezvoltarii lor firesti si realizarea efectiva a egalitatii de sanse a acestora in raport cu alte persoane, grupuri de persoane sau comunitati, precum si masurile pozitive ce vizeaza protectia grupurilor defavorizate.

Art. 9. (1) Identitatea comunitatilor minoritatilor nationale constituie o valoare fundamentala a statului roman, recunoscuta si protejata prin lege.

(2) In intesul prezentei legi elementele identitatii sunt: limba, cultura, monumentele istorice, patrimoniul cultural mobil, traditiile si religia.

(3) Aceste elemente se pastreaza, se exprima si se dezvolta prin institutii de invatamant, de cultura, prin mijloace de informare in masa, precum si prin institutiile cultelor recunoscute de lege.

Art. 10. (1) Statul recunoaste si garanteaza persoanelor apartinand minoritatilor nationale dreptul la exprimarea libera a identitatii nationale in toate domeniile vietii politice, sociale, stiintifice, culturale si economice.

(2) Exprimarea libera a identitatii nationale, ori exercitarea sau neexercitarea drepturilor prevazute in prezenta lege, nu poate aduce nici un dezavantaj sau prejudiciu pentru persoanele apartinand unei minoritati nationale.

(3) Persoanele apartinand minoritatilor nationale isi pot exprima liber gandurile, opiniiile, credinta, si creatiile de orice fel prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete, sau prin alte mijloace de comunicare in public.

(4) Nici un act normativ nu poate ingradi folosirea limbii materne a minoritatilor nationale in exercitarea dreptului prevazut la alin. (2).

Art. 11. Autoritatile competente sunt obligate, ca in toate problemele ce privesc drepturile persoanelor apartinand minoritatilor nationale, sa tina seama de vointa reprezentantilor minoritatii nationale respective.

Art. 12. (1) Sunt interzise indemnul la ura nationala, rasiala sau religioasa, incitarea la discriminare sau la violenta publica impotriva unor minoritati nationale.

(2) Savarsirea faptelor prevazute la alin (1) atrage raspunderea contraventionala sau, dupa caz, raspunderea penala a persoanei vinovate, potrivit legii.

Art. 13. (1) Este interzisa orice politica ori practica a autoritatilor publice

care are drept scop, sau poate avea ca efect, asimilarea etnica directa sau indirecta a persoanelor apartinand minoritatilor nationale impotriva vointei acestora.

(2) Nici o autoritate publica nu poate solicita unei persoane declararea apartenentei la o minoritate nationala in scris sau oral in afara cazurilor expres prevazute de lege.

Art. 14. **(1)** Statul recunoaste si garanteaza persoanelor apartinand minoritatilor nationale dreptul de a trai liber pe teritoriul Romaniei, de a pastra legaturile traditionale constituite in decursul istoriei in acele zone ale tarii, unde se regasesc in mod traditional.

(2) Sunt interzise masurile normative sau administrative, directe sau indirecte care pot duce la modificarea componentei etnice a unor regiuni locuite in mod traditional de anumite comunitati etnice.

(3) Este interzisa modificarea limitelor unitatilor administrativ-teritoriale, respectiv a circumscriptiilor electorale in defavoarea ponderii minoritatilor nationale care locuiesc in mod traditional in acestea.

(4) Statul asigura persoanelor apartinand minoritatilor nationale conditiile privind pastrarea contactelor si legaturilor traditionale cu persoane cu care au in comun identitatea etnica, culturala, lingvistica sau religioasa care se afla in mod legal in alte state, in special in domeniile culturii, invatamantului, formarii profesionale si educatiei permanente.

(5) Statul promoveaza cooperarea transfrontaliera intre autoritatile administratiei publice locale din zonele in carea aceeasi limba este folosita intr-o forma identica sau apropiata.

Art. 15. Minoritatile nationale respectiv persoanele apartinand acestora pot folosi simbolurile nationale si pot organiza sarbatorile nationale si religioase proprii, in conditiile legii.

Capitolul II.

Pastrarea, exprimarea si dezvoltarea identitatii nationale

Sectiunea 1

Invatamantul minoritatilor nationale

Art.16. **(1)** Persoanele apartinand minoritatilor nationale au dreptul de a invata in limba materna, de a beneficia de educatie si invatamant in unitati si institutii de stat cu predare in limba materna la toate nivelurile, formele si tipurile de invatamant, in conditiile legii.

(2) Organizatiile si asociatiile cetatenilor apartinand minoritatilor nationale au dreptul de a infiinta, organiza si de a asigura functionarea unitatilor si institutiilor de invatamant particulare in limba materna, unitati si institutii care, in conditiile legii, pot beneficia de subventii din bugetul de stat sau bugetele locale.

(3) Cultele religioase au dreptul de a infiinta, organiza si de a asigura functionarea unitatilor si institutiilor de invatamant confesionale in limba lor materna, unitati si institutii care, in conditiile legii, pot beneficia de subventii din bugetul de stat sau bugetele locale.

(4) Copilul, parintele sau oricare alt reprezentant legal instituit, dupa caz, are dreptul de a alege limba si tipul educatiei copiilor minori.

(5) In invatamantul preuniversitar cu predare in limba minoritatilor nationale toate disciplinele scolare pot fi studiate in limba materna, cu exceptia limbii si literaturii romane.

(6) Statul are obligatia sa asigure programele scolare adecvate si manualele elaborate cu scopul insusirii eficiente a limbii romane pe tot parcursul invatamantului preuniversitar, luand in considerare nevoile specifice fiecareia dintre minoritatatile nationale.

Art.17. Statul are obligatia de a garanta in sistemul de invatamant de stat:

a) invatarea limbii materne la toate nivelurile, formele si tipurile de invatamant, in conditiile legii;

b) invatamantul preprimar cu predare in limba materna, in functie de cerinte, in gradinite distinste sau in grupe separate;

c) invatamantul primar, gimnazial, de arte si meserii, liceal si postliceal cu predare in limba materna, in functie de solicitari, in scoli, sectii, clase, grupe distinste, dupa caz;

d) invatamantul superior universitar, cu predare in limba materna, in functie de solicitari, in universitati, facultati, colegii, catedre si grupe distinste dupa caz;

e) invatamantul postuniversitar in limba materna;

f) posibilitatea sustinerii in limba materna a examenelor de specialitate, a celor de concurs pentru ocuparea posturilor vacante, a obtinerii gradelor didactice, profesionale si a diferitelor titluri stiintifice, in institutiile sau sectiile de invatamant in limba minoritatii nationale la toate nivelurile, asigurandu-se, daca este necesar, traducerea;

g) formarea continua a cadrelor didactice in limba materna;

h) infiintarea de institute, departamente sau sectii pentru cercetarea tradiitiilor, culturii, limbii, istoriei, a vietii si a problemelor sociale specifice ale minoritatilor nationale in cadrul institutiilor de cercetare existente sau infiintarea a noi institutii cu aceste atributii;

i) numirea de directori, respectiv de directori adjuncti apartinand minoritatilor nationale in unitatile de invatamant in care functioneaza si sectii in limba de predare a minoritatilor nationale, in conditiile legii.

Art. 18. (1) La infiintarea, desfiintarea, functionarea unitatilor si institutiilor de invatamant de stat cu predare in limba materna si stabilirea ofertei educationale ale acestora, vor fi consultati in mod obligatoriu reprezentantii minoritatii nationale respective, iar toate aceste masuri se vor lua numai cu

acordul Consiliului National al Autonomiei Culturale al minoritatii nationale in cauza.

(2) Numirea sau schimbarea conducerii institutiilor si unitatilor de invatamant de stat prevazute la alin. (1) se face numai cu acordul Consiliului National al Autonomiei Culturale al minoritatii nationale in cauza.

(3) Adoptarea planului analitic al disciplinelor de limba si literatura materna si de istoria si traditiile minoritatii nationale respective cat si selectarea manualelor in limba materna din toate disciplinele predante in limba minoritatii respective se face numai in conditiile prevazute la alin. (1).

(4) In institutii de invatamant de stat, in care functioneaza subunitati cu predare in limba materna deciziile legate de infiintarea, desfiintarea sau reorganizarea acestor subunitati se iau numai in conditiile prevazute la alin. (1).

(5) La numirea sau schimbarea conducerii institutiilor de invatamant prevazute la alin. (4), este obligatorie consultarea Consiliului National al Autonomiei Culturale al minoritatii nationale in cauza, respectiv a organizatiei reprezentative a acelei minoritati nationale.

(6) Organizatiile reprezentative ale minoritatilor nationale, prevazute in prezena lege, sunt abilitate, la nivel national sau judetean, dupa caz, de a initia infiintarea de institutii sau subunitati ale institutiilor de invatamant existente cu predare in limba materna a minoritatii nationale respective la toate nivelele si in toate domeniile de specialitate daca solicitarea este fundamentata cu un numar suficient de elevi sau studenti potentiali, conform legislatiei in vigoare.

(7) In aplicarea prevederilor alin. (1)-(6) se vor respecta metodologiile elaborate de Ministerul Educatiei si Cercetarii.

Art. 19. (1) In sistemul de invatamant preuniversitar de stat, la cerere, pot functiona unitati scolare ca persoane juridice distincte, clase si grupe cu limba de predare a unei minoritati nationale si sub efectivul legal de elevi, prevazut de lege, daca, in localitatea respectiva nu functioneaza o alta unitate de acelasi nivel, sau, dupa caz, se asigura invatamantul in limba materna intr-o localitate apropiata.

(2) In scopul bunei functionari a unitatilor de invatamant, a claselor si grupelor prevazute in alin. (1) cota de finantare acordata pentru un elev se va suplimenta cu un procent corespunzator, conform legislatiei in vigoare.

(3) Pentru garantarea sanselor egale privind accesul la manuale scolare, statul organizeaza proceduri de achizitii publice asigurand selectia separata pentru manualele destinate invatamantului in limbile minoritatilor nationale.

Sectiunea 2-a

Cultura minoritatilor nationale

Art. 20. (1) Statul asigura persoanelor apartinand minoritatilor nationale atat protejarea si conservarea mostenirii culturale, cat si dezvoltarea creativitatii contemporane.

(2) Minoritatile nationale au dreptul la institutii culturale de drept public.

(3) Persoanele fizice sau persoanele juridice care apartin unei minoritati nationale pot infiinta administra, sustine si sprijini, institutii culturale proprii de drept privat.

(4) Autoritatatile administratiei publice centrale si locale asigura sprijin financiar acestor institutii culturale, in conditiile legii.

Art. 21. (1) La infiintarea, desfiintarea, organizarea si functionarea institutiilor de cultura de drept public, sau a subunitatilor acestora, in limba minoritatii nationale, precum si a celor care au drept scop cercetarea, pastrarea si dezvoltarea culturii proprii, vor fi consultati in mod obligatoriu reprezentantii minoritatii nationale respective, iar toate aceste masuri se vor lua numai cu acordul Consiliului National al Autonomiei Culturale al minoritatii nationale in cauza,

(2) Numirea, sau schimbarea conducerii institutiilor de cultura de drept public se face numai in conditiile prevazute la alin. (1).

(3) In cazul in care functia de conducere se ocupa prin concurs, candidatii care doresc sa se inscrie la concurs vor da in mod obligatoriu o proba eliminatorie de cunoastere a limbii si culturii minoritatii nationale respective.

(4) Comisia de examinare pentru proba prevazuta la alin. (3) se desemneaza de Consiliul National al Autonomiei Culturale al minoritatii nationale in cauza.

Art. 22. Autoritatatile administratiei publice centrale si locale competente au obligatia ca, impreuna cu reprezentantii minoritatilor nationale, sa conserve si sa puna in valoare monumentele istorice si patrimoniul cultural mobil apartinand acestora.

Art. 23. Statul si autoritatatile administratiei publice locale vor sprijini prin intermediul organizatiilor cetatenilor apartinand minoritatilor nationale diverse programe culturale, actiuni de raspandire, propagare si popularizare a valorilor culturale, a traditiilor folclorice, a relatiilor inter- si multiculturale, a crearii de opere literare, de studii stiintifice in limba materna, activitatea de cercetare literara si istorica a comunitatii respective.

Art. 24. (1) Institutiile de drept public care promoveaza cultura minoritatilor nationale, precum si institutiile de drept privat infiintate de aceste minoritati pot stabili si promova relatii cu institutii si organizatii cu obiective si activitati similar din alte state in vederea realizarii scopurilor lor.

(2) Statul va sprijini promovarea culturii minoritatilor nationale în strainatate, prin intermediul centrelor culturale romane, la un nivel cel puțin egal cu ponderea fiecarei minorități nationale.

Sectiunea 3-a

Mijloace de informare în masa

Art. 25. Persoanele aparținând minoritatilor nationale au dreptul să difuzeze și să schimbe informații în limba lor maternă, să aibă acces la aceste informații. Statul acordă sprijin finanțiar mijloacelor de informare în masa, în condițiile legii.

Art. 26. (1) Posturile publice de radiodifuziune și de televiziune asigură, la ore adecvate și cu posibilități de audiere, respectiv vizionare pe întregul teritoriu al țării, spații pentru emisiunile în limba minoritatilor nationale.

(2) Conducerea redacțiilor în limba minoritatilor nationale de la posturile publice de radiodifuziune și de televiziune este numita numai cu acordul Consiliului Național al Autonomiei Culturale al minoritatii nationale în cauza, respectiv după consultarea organizației reprezentative a acelei minorități nationale.

(3) La cererea fundamentată a minoritatilor nationale se asigură emisiuni de radio sau televiziune regionale în limba acestora, la posturile publice, pe tot parcursul zilei. Aspectele legate de asigurarea acestor emisiuni se reglementează prin norme speciale.

Art. 27. În conformitate cu principiul egalității de șanse statul, prin organele sale competente facilitează înființarea și funcționarea de posturi private de radiodifuziune și televiziune aparținând minoritatilor nationale, precum și recepționarea directă a programelor de radio și de televiziune care emit în limbile minoritatilor nationale din alte state.

Sectiunea 4-a

Libertatea religioasă a persoanelor aparținând minoritatilor nationale

Art. 28. Statul garantează egalitatea cultelor, precum și autonomia instituțională și funcțională a acestora.

Art. 29. (1) Persoanele aparținând minoritatilor nationale au dreptul să profeseze și să practice propria lor religie, ca element fundamental al identității, să beneficieze de servicii bisericești în limba maternă, sau, după caz, în limba liber aleasă de membrii comunității respective, să-si procure, să aibă în posesie și să utilizeze obiecte de cult, respectiv să înfînteze și să practice un invățământ religios ori laic confesional în limba lor maternă conform legii.

(2) Nimeni nu poate fi discriminat pentru convingerile sale religioase.

Art. 30. Cultele religioase pot înființa asociații și fundații, respectiv unități

cultural-educative si social-caritabile, activitati pe care statul le sprijina in conditiile legii.

Sectiunea 5-a

Folosirea limbii materne

Art. 31. In unitatile administrativ-teritoriale in care cetatenii apartinand unei minoritatilor nationale au o pondere semnificativa, in conditiile Legii administratiei publice locale nr. 215/2001, se asigura:

- a) folosirea limbii minoritatii nationale in scris si oral in relatiile cu autoritatile administratiei publice locale precum si cu serviciile publice deconcentrate;
- b) inscriptionarea denumirii localitatilor, a strazilor, precum si a denumirii institutiilor publice si in limba minoritatii nationale respective;
- c) publicarea actelor administrative si normative si in limba minoritatii nationale respective;
- d) comunicarea la cerere a actelor administrative individuale si in limba minoritatii nationale respective;
- e) folosirea limbii materne in sedintele consiliilor locale si judetene;
- f) organizarea unor cursuri pentru recalificare profesionala si in limba minoritatii nationale respective;
- g) posibilitatea organizarii cursurilor si examenelor pentru obtinerea permisului de conducere auto si in limba minoritatii nationale respective.

Art. 32. Autoritatatile publice centrale, la cererea organizatiei reprezentative a minoritatii nationale, vor asigura, in conditiile legii, publicarea actelor cu caracter normativ de interes general si in limba minoritatii respective.

Art. 33. (1) Autoritatatile publice competente vor folosi, cu ocazia intocmirii actelor de stare civila, numele si prenumele persoanei in limba minoritatii nationale de care apartine si vor respecta regulile de ortografie ale acesteia.

(2) Este interzisa traducerea sau transcrierea cu o alta ortografie a numelui si prenumelui fara acceptul persoanei respective.

Art. 34. (1) Statul garanteaza persoanelor apartinand minoritatilor nationale dreptul de a se exprima in limba lor materna, in fata instantelor de judecata, in conditiile legii.

(2) Statul garanteaza persoanelor apartinand minoritatilor nationale dreptul de a-si incheia casatoria in fata ofiterului starii civile in limba lor materna.

Art. 35. Detinutii penitenciarelor pot folosi limba materna in comunicarea intre ei, intre ei si vizitatori, de asemenea pot primi si expedia scrisori in limba materna.

Art. 36. (1) In vederea garantarii si exercitarii drepturilor prevazute la art.

31-35, statul va asigura instruirea corespunzatoare a celor functionari publici, ofiteri si agenti de politie, grefieri si a traducatori autorizati, care, in conformitate cu prevederile legale, trebuie sa cunoasca si limba unei minoritatii nationale.

(2) In scopul incadrarii in politie a unor persoane apartinand minoritatilor nationale, se va asigura scolarizarea corespunzatoare a acestora.

Art. 37. In cadrul unitatilor administrative-teritoriale, in care cetatenii apartinand minoritatilor nationale au, in conditiile legii, o pondere semnificativa, in institutiile sanitare, casele de batrani, caminele de asistenta sociala si centrele de plasament, se angajeaza si personal medico-sanitar de specialitate care cunoaste limba minoritatii nationale respective.

Art. 38. Autoritatatile publice centrale si locale, institutiile culturale, institutiile de invatamant cu limba de predare in limba materna, cultele recunoscute de lege, pot emite inscrisuri, certificate si diplome, procese verbale, respectiv pot folosi orice inscrisuri cu caracter economic si in limba minoritatilor nationale respective, mentionand datele in limba romana. Actele astfel intocmite se considera valabile de catre autoritatatile competente.

Capitolul III.

Organizatiile cetatenilor apartinand minoritatilor nationale

Art. 39. (1) Organizatiile cetatenilor apartinand minoritatilor nationale pot fi constituite intr-una din modalitatile urmatoare:

a) in conformitate cu Ordonanta Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociatii si fundatii, cu modificarile si completarile ulterioare, avand drepturile si obligatiile prevazute in Ordonanta, acestea nu pot candida la alegerile parlamentare, prezidentiale sau locale;

b) in conditiile prezentei legi, in cazul organizatiilor cetatenilor apartinand minoritatilor nationale prevazuta in art. 62 alin (2) din Constitutie, care participa la alegerile parlamentare, prezidentiale si locale.

(2) Prezenta lege reglementeaza numai organizatiile cetatenilor apartinand minoritatilor nationale prevazute la alin (1) lit. b).

Art. 40. (1) Organizatia cetatenilor apartinand unei minoritati nationale este subiectul de drept privat constituit de catre persoane cu deplina capacitate de exercitiu, care se declara a fi apartinatoare acelei minoritati si care pe baza unei intelegeri, pun in comun si fara drept de restituire contributia materiala, cunostintele sau aportul lor in munca pentru realizarea unei activitati in interesul garantarii dreptului la pastrarea, exprimarea si dezvoltarea identitatii lor etnice, culturale, lingvistice, religioase, respectiv pentru constituirea, dezvoltarea si protectia cadrului institutional si legislativ necesar realizarii acestui interes comunitar al minoritatii respective.

(2) Numarul membrilor unei organizatii a cetatenilor apartinand unei minoritati nationale nu poate fi mai mic de 10% din numarul total al cetatenilor care cu ocazia ultimului recensamant al populatiei si-au declarat apartenenta la minoritatea respectiva.

(3) In cazul in care 10% din numarul total al cetatenilor inregistrati ca apartinand unei minoritati in cadrul ultimului recensamant al populatiei este egal sau depaseste 25.000 de persoane, lista membrilor fondatori trebuie sa cuprinda cel putin 25.000 de persoane, domiciliate in cel putin 15 din judetele tarii, dar nu mai putin de 300 de persoane pentru fiecare dintre aceste judete.

(4) Pot fi membrii unei organizatii a cetatenilor apartinand unei minoritati nationale si persoane care nu apartin acelei minoritati, dar numarul acestora nu poate depasi 25% din numarul total al membrilor organizatiei atat la nivel local cat si la nivel national.

(5) O persoana nu poate sa faca parte din doua organizatii ale acelasi minoritati, inregistrate conform prevederilor prezentei legi.

Art. 41. (1) Cererea de inregistrare a unei organizatii a cetatenilor apartinand minoritatilor nationale se depune la Tribunalul Bucuresti, insotita de urmatoarele acte:

- a) statutul, in forma autentica;
- b) actul de constituire impreuna cu lista de semnaturi a fondatorilor;
- c) acte doveditoare ale sediului si patrimoniului;
- d) acte doveditoare a indeplinirii conditiilor prevazute la art. 49.

(2) Cererea va fi semnata de catre conducatorul organizatiei si de cel putin 3 membri fondatori.

(3) Pe langa Tribunalul Bucuresti se constituie un Registrul special pentru inregistrarea organizatiilor cetatenilor apartinand minoritatilor nationale care se infiinteaza in conformitate cu prevederile prezentei legi.

(4) Organizatia cetatenilor apartinand unei minoritatii nationale devine persoana juridica in momentul inscrierii ei in Registrul organizatiilor cetatenilor apartinand minoritatilor nationale.

(5) In termen de 3 zile de la depunerea cererii de inscriere si a documentelor prevazute la alin.(1) judecatorul desemnat de presedintele instantei verifica legalitatea acestora si dispune prin incheiere, inscrierea organizatiei in registru.

(6) Incheierile de admitere sau de respingere a cererii de inscriere sunt supuse numai recursului. Termenul de recurs este de 5 zile si curge de la data comunicarii. Recursul se solutioneaza cu citarea partilor, de urgheta si cu precadere.

(7) Participarea procurorului la judecata este obligatorie.

Art. 42. (1) Pe lista de semnaturi a membrilor trebuie sa se mentioneze, pe fiecare pagina, data, locul si scopul intocmirii, precum si numele si prenumele,

data nasterii, adresa, felul actului de identitate, seria si numarul acestuia, codul numeric personal, cetatenia, nationalitatea, respectiv semnatura membrilor fondatori.

(2) Lista va fi insotita de o declaratie pe propria raspundere a persoanei care a intocmit-o, care sa ateste autenticitatea semnatelor, sub sanctiunea prevazuta de art. 292 din Codul penal.

(3) Fiecare lista va cuprinde persoane dintr-o singura localitate.

(4) Listele vor fi grupate pe localitati si judete, pentru a se putea verifica indeplinirea conditiilor prevazute la art. 40 alin. (2)-(4).

Art. 43. (1) Statutul se incheie in forma autentica si se semneaza de catre conducerea organizatiei, sub sanctiunea nulitatii absolute.

(2) Statutul cuprinde, sub sanctiunea nulitatii absolute:

a) denumirea organizatiei;

b) sediul organizatiei;

c) durata de functionare - pe termen determinat sau nedeterminat;

d) patrimoniul initial al organizatiei, in valoare totala de cel putin 50 de ori salariul minim brut pe economie, la data constituiri, in natura si/sau in bani;

e) explicitarea scopului si a obiectivelor organizatiei;

f) modul de dobandire si de pierdere a calitatii de membru;

g) drepturile si obligatiile membrilor;

h) categoriile de resurse patrimoniale ale organizatiei;

i) atributiile organelor de conducere, administrare si control ale organizatiei;

j) destinatia bunurilor, in cazul dizolvarii.

Art. 44. Actul constitutiv cuprinde, sub sanctiunea nulitatii absolute:

a) exprimarea vointei de asociere si a scopului propus;

b) denumirea organizatiei;

c) sediul organizatiei;

d) durata de functionare - pe termen determinat sau nedeterminat;

e) patrimoniul initial al organizatiei, in valoare totala de cel putin 50 de ori salariul minim brut pe economie, la data constituiri, in natura si/sau in bani;

f) componenta nominala a celor dintai organe de conducere, administrare si control ale organizatiei;

g) lista de semnaturi a membrilor, intocmita conform art. 42.

Art. 45. Adunarea generala sau Congresul este organul de conducere suprem si este alcătuit, in functie de prevederile statutului propriu, din totalitatea membrilor sau din delegatiile acestora, alesi in conditiile stabilite in statutul organizatiei.

Art. 46. Organizatiile cetatenilor apartinand minoritatilor nationale pot constitui structuri teritoriale cu sau fara personalitate juridica, in functie de prevederile statutare, potrivit prezentei legi.

Art. 47. Organizatiile cetatenilor apartinand minoritatilor nationale care

doresc sa desfasoare o activitate prevazuta in prezentul capitol sunt obligate sa se reinregistreze, conform prezentei legi, in termen de 6 luni de la intrarea in vigoare a legii, in caz contrar ele vor avea doar drepturile si competentele prevazute de Ordonanta Guvernului nr. 26/2000, cu modificarile si completarile ulterioare.

Art. 48. Organizatiile cetatenilor apartinand minoritatilor nationale prevazute in art. 39. alin (1), lit. b) au urmatoarele competente:

a) pot participa la alegerile parlamentare, prezidentiale si locale, conform legislatiei in vigoare, fiind assimilate partidelor politice, si pot beneficia de facilitatile legale privind obtinerea unui mandat atat in administratia publica locala cat si in parlament in conditiile art. 49.;

b) pot reprezenta minoritatea respectiva in Consiliul Minoritatilor Nationale;

c) pot administra fonduri primite de la bugetul de stat sau bugetele locale in interesul realizarii scopurilor prevazute la art. 40, alin. (1);

d) primesc anual subventii de la bugetul de stat, in conditiile legii;

e) pot propune, conform legilor speciale, numirea sau angajarea unor reprezentanti in institutii, organe sau autoritati de stat, care activeaza in domeniul exprimarii, pastrarii si dezvoltarii identitatii etnice, culturale, lingvistice si religioase a persoanelor apartinand minoritatilor nationale, sau, daca legea nu prevede o astfel de reprezentare, vor fi consultate in legatura cu numirea unor conducatori in aceste structuri;

f) vor delega reprezentanti in comisiile mixte interguvernamentale pe probleme ale minoritatilor nationale pentru realizarea tratatelor bilaterale intre Romania si tara cu care minoritatea nationala respectiva realizeaza o comunitate de limba si cultura;

g) pot reprezenta in fata instantelor nationale sau internationale persoane sau grupuri de persoane ale caror interese au fost lezate din cauza apartenentei lor la minoritatea nationala respectiva;

h) pot sesiza Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii in caz de discriminare comisa fata de persoanele apartinand minoritatii nationale pe care o reprezinta.

Art. 49. (1) Organizatiile cetatenilor apartinand minoritatilor nationale pot candida la alegerile locale, parlamentare si prezidentiale, daca indeplinesc aceleasi conditii care sunt prevazute la art. 38 din Ordonanta Guvernului nr. 26/2000 cu modificarile si completarile ulterioare, stabilite pentru asociatii si fundatii recunoscute ca fiind de utilitate publica, ca urmare a activitatii desfasurate in domeniul pastrarii, dezvoltarii si exprimarii identitatii etnice, culturale, lingvistice sau religioase.

(2) Verificarea si atestarea conditiilor prevazute la alin. (1) se realizeaza de catre Autoritatea pentru Relatii Interetnice.

Art. 50. Organizatiile cetatenilor apartinand minoritatilor nationale care

participa la alegeri parlamentare, prezidentiale sau locale sunt assimilate partidelor politice, iar reglementarile prevazute in Legea 14/2003 privind partidele politice referitoare la caile de atac, incetarea activitatii, sau alte aspecte nereglementate in prezentul capitol, se aplica in mod corespunzator si in conditiile legii si pentru organizatiile cetatenilor apartinand minoritatilor nationale.

Capitolul IV. Consiliul Minoritatilor Nationale (CMN) si Autoritatea pentru Relatii Interetnice

Art. 51. (1) Consiliul Minoritatilor Nationale, denumit in continuare CMN, este un organism compus din organizatiile cetatenilor apartinand minoritatilor nationale reprezentate in parlament, prin care acestea colaboreaza in scopul garantarii dreptului de a exprima, pastra si dezvolta identitatea etnica, culturala, lingvistica si religioasa a minoritatilor nationale din Romania.

(2) Daca nici o organizatie a cetatenilor apartinand unei minoritati nationale nu a obtinut voturile necesare unui mandat parlamentar, atunci minoritatea respectiva va fi reprezentata in CMN de catre organizatia care la ultimele alegeri parlamentare a obtinut cele mai multe voturi.

(3) Daca mai multe minoritati nationale au reprezentare parlamentara printr-o organizatie comună, aceasta organizatie va fi membru a CMN.

(4) CMN se poate inregistra ca persoana juridica de drept privat, conform dreptului comun.

Art. 52. (1) CMN este organ consultativ al guvernului si se organizeaza si functioneaza pe baza regulamentului propriu.

(2) Modul de exercitare a atributiilor ca organ consultativ se reglementeaza prin hotarare a guvernului.

(3) CMN isi desfasoara activitatea in plen si pe comisii de specialitate.

(4) CMN se intruneste in plen, in sedinta ordinara, trimestrial si isi desfasoara activitatea in prezenta majoritatii membrilor sai.

(5) Comisiile de specialitate sunt constituite din reprezentantii, in CMN, ai organizatiilor cetatenilor apartinand minoritatilor nationale.

Art. 53. CMN are urmatoarele atributii:

a) sprijina activitatea organizatiilor cetatenilor apartinand minoritatilor nationale;

b) propune Guvernului masuri de imbunatatire a vietii sociale si culturale a persoanelor apartinand minoritatilor nationale;

c) analizeaza si propune Guvernului, masurile necesare desfasurarii in conditi optime a invatamantului in limbile minoritatilor nationale;

d) propune consiliilor de administratie a societatilor publice de televiziune si radiodifuziune masuri de imbunatatire a emisiunilor in limba minoritatilor

nationale;

e) formuleaza puncte de vedere legate de proiectele de acte normative care privesc modul de exprimare pastrare si dezvoltare a identitatii etnice, culturale, lingvistice si religioase a minoritatilor nationale;

f) formuleaza puncte de vedere legate de rapoartele Romaniei privind aplicarea documentelor internationale cu privire la minoritati nationale;

g) propune Guvernului sau grupurilor parlamentare ale organizatiilor minoritatilor nationale initierea unor acte normative care privesc modul de exprimare pastrare si dezvoltare a identitatii etnice, culturale, lingvistice si religioase a persoanelor aparținând minoritatilor nationale;

h) hotăraste, în sedinta plenara, modul de distribuire a fondurilor bugetare destinate finanțării activității organizatiilor cetățenilor aparținând minoritatilor nationale, potrivit legii, și-l propune spre aprobare Guvernului, prin Autoritatea pentru Relații Interetnice.

Art. 54. Finanțarea activității organizatiilor cetățenilor aparținând minoritatilor nationale se face de la bugetul de stat și din surse proprii, în condițiile legii.

Art. 55. (1) Prin prezenta lege se înființează Autoritatea pentru Relații Interetnice, prin reorganizarea Departamentului pentru Relații Interetnice, instituție publică cu personalitate juridică în cadrul aparatului de lucru al Guvernului și în subordinea Primului Ministru, care are drept principal scop protecția minoritatilor nationale din România.

(2) În exercitarea atribuțiilor sale, Autoritatea pentru Relații Interetnice își desfășoară activitatea în mod independent.

(3) Conducătorul Autoritatii pentru Relații Interetnice esteordonator secundar de credite prin care se aloca de la bugetul de stat finanțarea programelor și proiectelor interetnice și de combatere a intolerantei, finanțarea acordată organizatiilor cetățenilor aparținând minoritatilor nationale pe baza hotărârii adoptate de CMN, respectiv care administrează bugetul necesar funcționarii CMN, și al altor fonduri prevăzute pentru Autoritatea pentru Relații Interetnice în legile bugetare anuale.

(4) Bugetul Autoritatii pentru Relații Interetnice este cuprins în bugetul Secretariatului General al Guvernului.

(5) Autoritatea pentru Relațiile Interetnice are următoarele atribuții:

a) elaborează proiecte de legi și alte acte normative din domeniul său de activitate;

b) avizează proiecte de legi și alte acte normative, care au incidentă asupra drepturilor și indatoririlor persoanelor aparținând minoritatilor nationale;

c) monitorizează aplicarea acestor normative interne și internaționale referitoare la protecția minoritatilor nationale;

d) urmărește aplicarea unitară a prevederilor legale privind protecția minoritatilor nationale de către autoritățile publice;

- e) solicita si primeste, in conditiile legii, date si informatii de la autoritatile publice necesare indeplinirii atributiilor proprii;
- f) mentine legaturi permanente si colaboreaza cu autoritatile administartiei publice locale, in vederea identificarii problemelor specifice persoanelor apartinand minoritatilor nationale si solutionarii acestora;
- g) mentine legatura cu CMN, in vederea realizarii atributiilor sale;
- h) asigura secretariatul precum si infrastructura necesara functionarii CMN si coordoneaza activitatea acestuia;
- i) acorda asistenta financiara organizatiilor cetatenilor apartinand minoritatilor nationale pe baza hotararii luate de CMN;
- j) promoveaza si organizeaza programe privind pastrarea, exprimarea si dezvoltarea identitatii etnice, culturale, lingvistice si religioase a persoanelor apartinand minoritatilor nationale;
- k) sprijina cercetarile stiintifice in domeniul relatiilor interetnice;
- l) stabileste si mentine relatii cu organizatii guvernamentale si neguvernamentale din tara si din strainatate, respectiv cu organisme internationale ce au in atributiile lor solutionarea problemelor respectarii drepturilor persoanelor apartinand minoritatilor nationale;
- m) indeplineste orice alte atributii stabilite de lege, sau prin dispozitii ale Primului Ministrului.

(6) Regulile privind organizarea si functionarea Autoritatii pentru Relatii Interetnice se stabilesc prin hotarare a guvernului.

(7) Autoritatea pentru Relatii Interetnice isi exercita prerogativele prin adoptarea de norme, regulamente si instructiuni, respectiv prin emiterea de ordine, dipozitii, decizii, atestari si avize.

Capitolul V.

Autonomia culturala

Art. 56. Statul recunoaste si garanteaza autonomia culturala a minoritatilor nationale.

Art. 57. (1) In sensul prezentei legi, autonomia culturala inseamna capacitatea comunitatii unei minoritati nationale de a avea competente decizionale in problemele privind identitatea sa culturala, lingvistica si religioasa, prin consilii alese de catre membrii sai.

(2) Executarea deciziilor consiliilor astfel constituite este asigurata de structurile proprii sau, dupa caz, de autoritatile publice competente.

Art. 58. Autonomia culturala a minoritatilor nationale se refera la urmatoarele categorii de competente:

- a) elaborarea strategiilor si prioritatilor privind invatamantul in limba

materna a comunitatilor nationale;

b) organizarea, administrarea si controlul educatiei in limba materna in institutiile de invatamant particulare, sau participarea in parteneriat cu autoritatile publice competente la realizarea acestor atributii, in cazul institutiilor din sistemul public de invatamant;

c) organizarea, administrarea si controlul, in conditiile legii, a institutiilor culturale de drept privat in limba materna, sau de cercetare si dezvoltare a culturii proprii, ori, dupa caz, participarea in parteneriat cu autoritatile publice competente la realizarea acestor atributii, in cazul institutiilor culturale de drept public;

d) infiintarea si administrarea unor mijloace de comunicare in masa proprii, ori participarea in parteneriat cu autoritatile publice competente la organizarea unor posturi, sectii, redactii, ori emisiuni in cadrul societatilor publice de radio si televiziune;

e) participarea la elaborarea strategiilor si prioritatilor de protejare si punere in valoare a monumentelor istorice, respectiv a patrimoniului cultural mobil al minoritatii nationale respective;

f) administrarea sau, dupa caz, participarea in parteneriat cu autoritatile publice competente, ori monitorizarea administrarii fondurilor destinate finantarii activitatilor specifice din domeniul pastrarii, dezvoltarii si exprimarii identitatii culturale, lingvistice si religioase a minoritatilor nationale cu exceptia fondurilor prevazute la art. 54;

g) numirea conducerii institutiilor particulare de invatamant cu predare in limba minoritatilor nationale, precum si a institutiilor culturale de drept privat a minoritatii nationale respective;

h) avizarea numirii conducerii institutiilor de invatamant de stat cu predare in limba minoritatilor nationale, precum si a institutiilor publice de cultura a minoritatii nationale respective, in conditiile legii;

i) propunerea numirii conducerii institutiilor de invatamant de stat, in care functioneaza subunitati cu predare in limba materna;

j) propunerea numirii unor reprezentanti ai minoritatii nationale respective in cadrul Ministerul Culturii si Cultelor si Ministerul Educatiei si Cercetarii, in cadrul unor departamente cu atributii privind cultura minoritatilor nationale si invatamantul in limba materna a minoritatilor nationale;

k) infiintarea si decernarea unor burse si premii culturale si stiintifice.

l) stabilirea unor taxe speciale pentru persoanele apartinand minoritatilor nationale, in conditiile legii, in vederea asigurarii functionarii institutiilor autonomiei culturale.

Art. 59. (1) In scopul exercitarii competentelor si atributiilor prevazute la art. 58, organizatiile cetatenilor apartinand minoritatilor nationale pot initia constituirea Consiliului National al Autonomiei Culturale.

(2) In cazul in care o minoritate nationala nu initiaza constituirea unui

Consiliul National al Autonomiei Culturale, organizatiile reprezentative ale cetatenilor apartinand minoritatilor nationale pot exercita atributiile si competentele legate de autonomia culturala prevazute la art. 58 lit. a), d), e), g), i), j) si k) respectiv pot formula propuneri in exercitarea de catre autoritatile publice a competentelor prevazute la art 58 lit b), c), f), si h).

Art. 60. Atributiile si competentele prevazute la art. 58 se exercita potrivit principiilor descentralizarii si subsidiaritatii competentelor decizionale.

Art. 61. (1) Consiliile Nationale ale Autonomiei Culturale constituite in conformitate cu prevederile prezentei legi sunt autoritati administrative autonome, avand personalitate juridica.

(2) Consiliile Nationale ale Autonomiei Culturale se constituie, se organizeaza si functioneaza potrivit prezentei legi si Regulamentelor de organizare si functionare proprii, adoptate in conformitate cu prezenata lege in sedinta plenara.

Art. 62. (1) Consiliile Nationale ale Autonomiei Culturale se constituie prin alegeri interne care se desfasoara prin votul secret, direct, egal si liber exprimat al persoanelor apartinand minoritatii nationale a carei Consiliu urmeaza sa se constituie.

(2) Regulamentul privind alegerile interne se stabileste prin hotarare a guvernului, initiat de Autoritatea pentru Relatii Interetnice, dupa consultarea organizatiei reprezentative a cetatenilor apartinand minoritatii nationale a carei Consiliu urmeaza sa se constituie.

(3) Organizarea si desfasurarea alegerilor interne, conform hotararii de guvern adoptate potrivit alin. (2) se asigura de organizatia reprezentativa a cetatenilor apartinand minoritatii nationale respective.

(4) Alegerile interne sunt supravegheate, iar rezultatele alegerilor sunt confirmate de Autoritatea Electorala Permanenta.

(5) La alegerile interne pot candida membrii organizatiilor cetatenilor apartinand minoritatilor nationale prevazute la art. 39, alin. (1) lit. a.) si b.).

(6) Candidaturile se depun la Autoritatea Electorala Permanenta, cel mai tarziu cu 30 de zile inainte de data stabilita prin hotarare de guvern pentru alegerile interne.

(7) Cheltuielile legate de alegerile interne vor fi suportate din bugetul de stat.

Art. 63. Minoritatea nationala care intentioneaza sa organizeze alegeri interne in vederea constituirii Consiliului National al Autonomiei Culturale, va depune, prin organizatia sa reprezentativa, un memoriu Guvernului Romaniei, care va stabili, prin hotarare a guvernului si de comun acord cu organizatia reprezentativa a minoritatii nationale respective, data alegerilor, precum si cheltuielile necesare desfasurarii acestora, in termen de 30 de zile de la data intrarii in vigoare a prezentei legi.

Art. 64. (1) Consiliul National al Autonomiei Culturale este format dintr-

un numar de:

- a) 7 membri, pentru minoritatile nationale care au avut la recensamant sub 5000 de persoane declarate apartinand acelei minoritati;
- b) 9 membri, pentru minoritatile nationale care au avut la recensamant 5000 si 15.000 de persoane declarate apartinand acelei minoritati;
- c) 11 membri, pentru minoritatile nationale care au avut la recensamant intre 15.000 si 30.000 de persoane declarate apartinand acelei minoritati;
- d) 15 membri, pentru minoritatile nationale care au avut la recensamant intre 30.000 si 100.000 de persoane declarate apartinand acelei minoritati;
- e) 25 de membri, pentru minoritatile nationale care au avut la recensamant intre 100.000 si 500.000 de persoane declarate apartinand acelei minoritati;
- f) 45 de membri, pentru minoritatile nationale care au avut la recensamant intre 500.000 si 1.000.000 de persoane declarate apartinand acelei minoritati;
- g) 91 de membri, pentru minoritatile nationale care au avut la recensamant peste 1.000.000 de persoane declarate apartinand acelei minoritati.

(2) Durata mandatului membrilor alesi in Consiliu este de 4 ani.

Art. 65. **(1)** Consiliul National al Autonomiei Culturale isi desfasoara activitatea in sedinte plenare si in comisii de specialitate.

(2) Consiliul se intruneste in sesiuni plenare in conformitate cu regulamentul propriu de organizare si functionare.

(3) In cadrul Consiliilor Nationale ale Autonomiei Culturale se vor organiza, in mod obligatoriu, cel putin urmatoarele comisii de specialitate:

- a) Comisia pentru invatamant si strategii educationale;
- b) Comisia pentru cultura si patrimoniu;
- c) Comisia pentru mijloace de comunicare in masa.

(4) Alte comisii se pot constitui conform regulamentului de organizare si functionare propriu.

(5) Consiliul National al Autonomiei Culturale al unei comunitati este condus de un presedinte, ajutat, conform regulamentului propriu, de vicepresedinti si secretari.

Art. 66. **(1)** Deciziile in cadrul Consiliilor Nationale ale Autonomiei Culturale si comisiilor de specialitate se adopta, de regula, prin majoritatea reprezentantilor prezenti, cu exceptia deciziilor legate de:

- a) adoptarea strategiilor de invatamant;
- b) adoptarea Regulamentului propriu de organizare si functionare;
- c) alegerea presedintelui, vicepresedintilor si secretarilor.

(2) In cazul deciziilor prevazute la alin (1) lit. a)-c) este necesar votul majoritatii reprezentantilor Consiliului National al Autonomiei Culturale.

Art. 67. Deciziile adoptate in conformitate cu prevederile art. 66 alin. (2) se publica in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

Art. 68. (1) Dupa confirmarea oficiala a rezultatelor alegerilor interne de catre Autoritatea Electorala Permanenta, Consiliul National al Autonomiei Culturale este convocata in prima sa sedinta in termen de 30 de zile de Autoritatea pentru Relatii Interetnice, isi alege conducerea si isi elaboreaza propriul Regulament de organizare si functionare.

(2) Regulamentul de organizare si functionare se adopta cu votul majoritatii membrilor Consiliului National al Autonomiei Culturale si se comunica Autoritatii pentru Relatii Interetnice.

(3) Consiliile Nationale ale Autonomiei Culturale pot desemna reprezentanti teritoriale in vederea colaborarii cu autoritaile locale.

Art. 69. (1) Pe langa Consiliul National al Autonomiei Culturale va functiona un Secretariat Permanent, cu atributii administrative si de gestionare curenta, ale carui cheltuieli de organizare, functionare si salarizare vor fi acoperite de la bugetul de stat .

(2) Organograma Secretariatului Permanent, se aproba prin hotarare a guvernului initiat de catre Autoritatea pentru Relatii Interetnice, la propunerea Consiliului.

Art.70. Consiliile Nationale ale Autonomiei Culturale au obligatia de a prezenta Parlamentului, anual, un raport privind activitatea proprie.

Art. 71. (1) Parlamentul, Guvernul sau autoritatile administratiei publice locale alese pot adopta, la propunerea Consiliului National al Autonomiei Culturale, acte normative prin care se vor delega competente proprii legate de exercitarea drepturilor la pastrarea, exprimarea si dezvoltarea identitatii etnice, culturale, lingvistice a minoritatii nationale, catre Consiliul National al Autonomiei Culturale.

(2) In unitatile administrativ-teritoriale, unde o minoritate nationala are o pondere de cel putin 1% si in consiliul local nu are nici un reprezentant, Consiliul National al Autonomiei Culturale poate propune consiliului local dezbaterea unor probleme legate de drepturile prevazute in prezenta lege, iar in procesul adoptarii unor decizii in acest domeniu, Consiliul National al Autonomiei Culturale va fi consultat in mod obligatoriu.

Art. 72. Conflictele juridice intre Consiliul National al Autonomiei Culturale si autoritatile statului vor fi solutionate pe calea contenciosului administrativ, in conditiile legii.

Art. 73. (1) In sensul prezentei legi, in vederea exercitarii atributiilor autonomiei culturale, statul va considera reprezentativa aceea organizatie a cetatenilor apartinand minoritatilor nationale, care a participat si a obtinut mandate in alegeri parlamentare.

(2) Daca nici o organizatie a minoritatii respective nu a obtinut un mandat, se va considera reprezentativa acea organizatie care a obtinut cele mai multe voturi.

Capitolul VI.

Dispozitiile finale si tranzitorii

Art. 74. In intesul prezentei legi, minoritatile nationale din Romania sunt comunitatile: albaneza, armeana, bulgara, ceha, croata, elena, evreiasca, germana, italiana, macedoneana, maghiara, poloneza, rusa-lipoveana, româna, ruteana, sarba, slovaca, tatara, turca, ucraineana.

Art 75. In exercitarea drepturilor si libertatilor ce decurg din prezenta lege, orice persoana apartinand unei minoritati nationale va respecta legislatia in vigoare si drepturile celorlalți, in special ale persoanelor apartinand majoritatii sau altor minoritati nationale.

Art. 76. Prezenta lege se completeaza cu legislatia in vigoare.

Art. 77. Prezenta lege intra in vigoare la 6 luni de la data publicarii in Monitorul Oficial al Romaniei.

Art. 78. La data intrarii in vigoare a prezentei legi orice dispozitie contrara se abroga.